

Hit med myten!

Nu starter DanBølg den store landsindsamling af myter på boligmarkedet.

POLITIKEN.DK 8. okt 2008 kl. 00:01

Afrika. Fremtidens økologiske kontinent?

Afrikanske bønder er ikke nær så forurenende som bønder i Vesten. Det bør Afrika-kommissionen arbejde på at udnytte.

Af Henrik Egelyng, Mette Vaarst, John Hermansen og Henning Høgh-Jensen

Afrikanske bønders forbrug af fossil energi er lavt – og deres forurening med nitrat, sprøjtegifte og klimagasser er begrænset.

Intet andet sted på kloden har som Afrika så mangfoldige øko- og dyrkningssystemer med 'overskud' af opdyrkelig jord. Og Afrika er et af vore mindst forurenede og befolkede kontinenter. Forhold som disse er helt afgørende og positive for afrikanernes muligheder i en verden med voksende klimaproblemer.

Men begejstringen begrænser sig oftest til nødtvungen anerkendelse af den certificerede økologiske markeds mæssige eksportsucces. Kun FN's landbrugspanel fokuserer for alvor på multifunktionelt landbrug, som ikke alene omfatter vareproduktion, men også miljøfunktioner, biologisk mangfoldighed, naturressourcebevarelse og kulturmiljø.

Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt Danmark reelt værdsætter Afrikas miljøskånsomme og klimavenlige landbrug?

I DEN 'RIGE' verden har vi et øko-landbrug, grundlagt af miljøbevidste landmænd og forbrugere, som trods manglende forskning, rådgivning og indledningsvist uden politisk og økonomisk støtte begyndte at mindske landbrugets ressourceforbrug og forurening. Senere satte OECD's miljøøkonomer og statistikere tal på økologiens 'sidegevinster' af naturværdier, biologisk og kulturel mangfoldighed, grundvandskvalitet, landskabsværdier og sparede forureningsomkostninger.

Samspillet mellem stat, civilsamfund og marked førte i Europa til et fælles EU-certificeringsmærke, som dag udgør en operationel model for et tilstræbt miljømæssigt bæredygtigt landbrug. Samlet har vi dog fortsat en landbrugsmodel, der storforbruger olie og indebærer politiske, menneskelige, miljømæssige og militære omkostninger.

Den amerikanske journalist Michael Pollan påpeger i sit værk 'De altædendes dilemma' vore selvskabte »udfordringer«. Heri viser han, hvorledes de energimæssige forskelle på det økologiske og det konventionelle fødevarer system er marginale. Der er imidlertid dramatiske forskelle på forskellige fødevarer systemers økologiske og økonomiske effektivitet.

Rige lande høster ofte kun 2 kalorier for hver indsatskalorie, medens fattige lande, som Ghana og Uganda, ofte høster 30 kalorier på bedriftsniveau. Metoderne bag disse udregninger er komplekse, og tallene må vurderes kritisk, men vi må nok indse, at vort moderne industrialiserede fødevarer system ikke nødvendigvis er så 'effektivt', som vi tror.

Dette gælder især, hvis man frem for nationaløkonomisk pengeomsætning bruger de mange millioner afrikanske småbønders interesser i levevej og levebrød som målestok for effektivitet.

I RELATION til Afrika-kommissionen virker det formålstjenligt, om Danmark samler kræfterne på de

områder, vi er bedst til – og her har vi vist evne til at udvikle et økologisk landbrugs- og fødevarer-system. Vi har vist, at et samfund kan lære at værdsætte økologiske landbrugssystemer, og vi har en alsidig og dygtig offentlig og privat ressourcebase, som nok kunne gøre nytte i Afrika.

Som hyperurbaniserede danskere får vi svært ved selv at producere mad med lavt energiforbrug, men flere afrikanske lande har underudnyttede muligheder for at udvikle et mere produktivt og samtidig miljømæssigt bæredygtigt landbrug til klodens bedste.

Lad os derfor værdsætte Afrikas miljøeffektive bønder med indsatser, som også politisk og økonomisk 'sætter pris' på de positive gevinster af afrikanernes på flere måder faktisk økologiske landbrug. At pådutte afrikanerne et påstået 'mere effektivt' industrielt landbrug ville nok tjene den agrokemiske industris kortsigtede interesser, som handler med kemiske og fossile energi-baserede hjælpestoffer og udenlandsk ejet og licensafgiftsbelagt såsæd. Men vi risikerer på længere sigt blot at forstærke de miljømæssige problemer globalt set.

DET AFRIKANSKE landbrug har stærkt brug for udvikling, større udbytter og dyrkningssikkerhed, så levestandarden i landdistrikterne kan forbedres. Et moderne agroøkologisk og klimavenligt landbrug kræver overordentlig megen viden og kompetencekraft. I Europa og andre steder i verden er vejen til forbedret levestandard gået via en kraftig anvendelse af hjælpestoffer i landbruget – og deraf følgende veldokumenterede miljøproblemer og forbrug af fossile energi.

Lige nu gøres der ihærdige bestræbelser på at gøre landbruget mindre afhængigt af energikrævende gødningsstoffer. Kan vejen til et bæredygtigt landbrug være mere direkte i Afrika? Kan Afrika opmuntres og støttes til at satse på anvendelse og videreudvikling af egne vidensintensive agroøkologiske metoder – og en stærkt øget 'certificering' af disse, som kan synliggøre det afrikanske landbrugs økologiske fortrin over for såvel egne som andre kontinenters stater og markeder?

Afrika har nogle særlige udfordringer, der skal løses, når det gælder infrastruktur, uddannelse og bøndernes muligheder for at holde jorden frugtbar med tilstrækkelige næringsstoffer til den fornødne planteproduktion. Samtidig er Afrika et af de kontinenter, som forventer dramatiske klimaforandringer med stigende udsving i de naturgivne produktionsvilkår. Dyrt indkøbte indsatsvarer kan hurtigt mistes ved erosion, styrtregn eller tørkeperioder.

I DEN SITUATION – og hvis rammevilkårene er ordentlige – kan økologiske fødevarer-systemer forbedre dyrkningssikkerheden.

Den danske Afrika-kommission må derfor overveje, om dens indsats bør lægge sig i halen på eksempelvis Gates-finansierede landbrugsteknologifonde og Alliance for en Grøn Revolution i Afrika, eller om Danmark kunne bruge sine egne spidskompetencer og tænke i landdistriktsudvikling via et økologisk, miljømæssigt og socialt bæredygtigt fødevarer-system?

Printet fra politiken.dk Onsdag 15. okt 2008

Ophavsretten tilhører Politiken. Informationerne må alene anvendes til egen, ikke-kommerciel brug.

Artiklen kan findes på adressen: <http://politiken.dk/debat/analyse/article579230.ece>